

У КРАЇНСЬКИЙ
ЕНЦИКЛОПЕДИЧНИЙ
СЛОВНИК-КАЛЕНДАР

УКРАЇНСЬКИЙ ЕНЦИКЛОПЕДИЧНИЙ СЛОВНИК-КАЛЕНДАР

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН

ББК 92я2
У45

Упорядник
Ян Вікалюк

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина даного видання не може бути використана чи відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

Український енциклопедичний словник-календар /

У45 Упорядник: Ян Вікалюк.— Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2003.— 248 с.

ISBN 966-609-013-9

ББК 92я2

ISBN 966-609-013-9

© Вікалюк Я., 2003
© Навчальна книга – Богдан, макет,
художнє оформлення, 2003

ВІД РЕДАКТОРА

Країну впізнають за назвою, а народ знають за іменами. Власне, населення тоді стає народом, коли дає світовому товариству видатних людей. І чим більший вклад його видатних людей у загальнолюдську науку, культуру, літературу, тим більший той народ. Отже, не чисельністю, а талантами пишаємося перед світом.

На жаль, до недавнього часу про абсолютну більшість видатних українців мало хто з наших сучасників і земляків міг щось прочитати чи почути. Відносно відомими були кілька десятків прізвищ, у той час коли аналіз різноманітних видань засвідчує, що лише в доряднянський час біля п'ятисот українців були знаними за кордоном завдяки своїй праці в царині науки та культури — від країн Західної Європи до Китаю та Японії.

У Ваших руках, читачу, унікальний словник-календар, який можна було б ще назвати: “Україна в іменах: від найдавніших часів до сьогодення”. Прочитав я цю книгу від початку до кінця — і не раз! — і от що зауважив: я дізнався більше про свій народ, але найголовніше — я більше його полюбив.

Цей довідник завдяки багатству матеріалу (а тут вміщено близько 1700 гасел-імен) та дохідливому викладу, сподіваюся, стане настільною книгою школяра, студента, кожної свідомої української родини і всіх тих, хто цікавиться Україною. Величезний обсяг матеріалу зібрав і упорядкував ентузіаст із Тернополя Ян Вікалюк. Кожне значне, визначне чи видатне ім'я є в цьому словнику — від князів і гетьманів до перших українських космонавтів і ... винахідника вулика. У невеликій кількості енциклопедичних видань про Україну, започаткованих “Синописом” Інокентія Гізеля (1674), “Український енциклопедичний словник-календар” займе належне місце.

Шановні читачі!

Книга, яку ви тримаєте в своїх руках, — перша спроба поєднання інформації в одному цілому про видатні особистості, які спричинилися до розвитку української нації й державності в різних галузях науки і культури, починаючи від часів княгині Ольги аж до сьогодення. А також про найвизначніші події в історії України. Книга складається з двох частин (у цьому її основна відмінність від інших словниково-енциклопедичних праць): календарної і саме словникової. У **календарній** частині сконцентровано датологічну інформацію, у **словниковій** — біографічні дані особистості (прізвища подані за алфавітом).

Коротка історія написання праці. У 1990 році на листку форматом А3 побачив світ Український історичний календар. Багатьом він видався недосконалим, і автор цих рядків вирішив його доповнити. Розпочавши працю, я дійшов до висновку, що про більшість видатних людей широкий загал не має жодної інформації, або вона спотворена. І це не дивно, адже, наприклад, кого з письменників чи поетів 20-х - 30-х років ХХ ст. ми знали? Сосюру, Тичину, Рильського... І все. А було їх значно більше. Тільки дати смерті (1935-37 рр.) вимовно говорять про себе. І так у всьому — мистецтві, науці чи політиці. А що ми знаємо про славних представників нашої еміграції?

Усі ми свідомі того, з чого це “незнання” виникає. Не хочу черговий раз писати про нашу знедолену землю, як їй було тяжко під ігом тих або інших поневолювачів. Набридли. За останні десять років ми цього наслухались аж забагато. Та конкретної інформації мало. Ось чому я вирішив до календарної частини додати словникову.

У процесі праці я зрозумів: вона не має кінця. В зв'язку з цим багатьох прізвищ тут не знайти (враховуючи специфіку книги, в ній можуть бути присутні тільки ті, про яких історія нам залишила хоча б одну з дат: народження або смерті). Але я переконаний, що ця праця може придатися кожному, хто цікавиться історією нашого народу і його визначними представниками.

Наприкінці хочу щиро подякувати всім тим, хто надавав мені посильну допомогу під час збору та обробки матеріалів, зокрема п. Олені Шуль, а також помислодавцеві цієї праці і просто Людині з великої літери п. Ігору Гереті, якому свою книгу і присвячую.

Ян Вікалюк

СІЧЕНЬ

- 01.01.1647. Помер Київський митрополит Петро Могила, церковний і культурний діяч.
- 01.01.1701. Народився Василь Григорович-Барський, мандрівник, орієнталіст, письменник.
- 01.01.1826. Народився о. Василь Ковальський, письменник, громадський діяч.
- 01.01.1855. Народився Опанас Сластюн, художник, мистецтвознавець і етнограф.
- 01.01.1862. Помер Михайло Остроградський, математик.
- 01.01.1866. Народився Петро Залозний, письменник і філолог.
- 01.01.1896. Народився Василь Касян, художник, мистецтвознавець.
- 01.01.1904. Народився Євген Адамцевич, кобзар.
- 01.01.1909. Народився Степан Бандера, революціонер, політик.
- 01.01.1912. Народився Борис Гнєденко, математик, академік НАНУ.
- 01.01.1912. Народився Василь Хоменко, художник.
- 01.01.1914. Народився Абрам Кацнельсон, поет.
- 01.01.1914. Народився Юрій Збанацький, письменник.
- 01.01.1919. Уряд УНР видав закон про автокефалію УПЦ.
- 01.01.1924. Народився Леонід Большаков, російський письменник, автор книг на українську тематику.
- 01.01.1930. Народилася Жанна Колодуб, композитор.
- 01.01.1930. Народився Любомир Пиріг, медик, академік АМН, член-кореспондент НАНУ.
- 01.01.1931. Помер Андрій Лобода, фольклорист, літературознавець, педагог.
- 01.01.1935. Народилася Лариса Остапенко-Білаш, співачка.
- 01.01.1938. Народився В'ячеслав Чорновіл, політичний діяч, критик, публіцист, дисидент.
- 01.01.1949. Народився Борис Тарасюк, дипломат.
- 01.01.1950. Народилася Любов Голота, поетеса.
- 01.01.1950. Народився Валерій Смолій, учений-історик, академік НАНУ.
- 01.01.1979. Помер Євген Лазаренко, геолог, академік АНУ.
- 01.01.1990. Помер Михайло Божій, художник.
- 02.01.1823. Народився о. Іван Здерковський, письменник.
- 02.01.1841. Народився Тадей Рильський, громадський і культурний діяч.
- 02.01.1875. Народився Юрій Коллард, інженер-технолог, громадсько-політичний діяч.
- 02.01.1887. Народився Микола Чайковський, математик і педагог.
- 02.01.1906. Народився Богдан Підгайний, інженер, громадсько-політичний діяч.
- 02.01.1927. Народився Віктор Іванисенко, літературознавець, критик.
- 02.01.1928. Народилася Галина Яблонська, актриса.
- 02.01.1938. Від рук більшовиків загинув поет Василь Бобинський, поет.
- 02.01.1938. Народився Анатолій Самойленко, учений-математик, академік НАНУ.
- 02.01.1941. Народилася Оксана Сенатович (Лучук), поетеса.
- 02.01.1944. Народився Віктор Гуцал, диригент.
- 03.01.1867. Народилася Євгенія Бохенська, письменниця.
- 03.01.1868. Народився Микола Чернявський, письменник, перекладач.
- 03.01.1881. Народився Антін Лотоцький, письменник.
- 03.01.1881. Народилася Дарія Старосольська, музичний та громадський діяч.
- 03.01.1895. Народився Борис Лятошинський, композитор і педагог.
- 03.01.1896. Народився Степан Шагайда, актор.
- 03.01.1911. Народився Михайло Бернштейн, літературознавець.
- 03.01.1913. Народився Натан Рибак, письменник.
- 03.01.1917. Народився Юрій Митропольський, математик, академік НАНУ.

З

ВОЛОДИМИР ЗАБАШТАНСЬКИЙ

Поет. Народився 5 жовтня 1940 року в с. Браїлів на Вінниччині. У 1969 році закінчив Київський університет. Він — автор збірок: “Наказ каменярів”/1967/, “Віра в людину”/1971/, “Крицею рядка”/1977/, “Вага слова”/1981/, “Запах даліни”/1982/, “Треба стояти”/1986/, “Жага життя”/1987/, “Мужністю завдячую тобі”/1988/ та ін. Перекладає з російської, туркменської, білоруської, осетинської, болгарської, литовської, грузинської, вірменської, естонської та молдавської мов.

ЛІДІЯ ЗАБЛЯСТА

Співачка /сопрано/. Народилася 8 вересня 1953 року в с. Олено-Косогірка на Кіровоградщині. В 1979 році закінчила Київську консерваторію. Із 1979 р. — солістка Київської опери. Виконала партії: Наталки, Марильці /“Наталка Полтавка”, “Тарас Бульба” М. Лисенка/, Оксани /“Запорожець за Дунаєм” С. Гулака-Артемовського/, Чіо-Чіо-сан /“Чіо-Чіо-сан” Дж. Пуччіні/, Ельзи /“Лоенгрін” Р. Вагнера/ та ін.

ВОЛОДИМИР ЗАБОЛОТНИЙ

Архітектор. Народився 11 вересня 1898 року в с. Карань на Київщині. У 1927 році закінчив Київський художній інститут, де згодом викладав. У 1945-1956 роках — президент Академії архітектури України. Серед найважливіших його робіт: проекти планування і забудови ряду міст і селищ Донбасу і Криворіжжя, будинок Верховної Ради України/1936-1939/, будинок Укоопспілки в Києві /1955-1957/ та ін. Помер 3 липня 1962 року в Києві.

ДАНИЛО ЗАБОЛОТНИЙ

Мікробіолог і епідеміолог. Народився 28 грудня 1866 року в с. Чоботарка /нині — Заболотне/ на Вінниччині. В 1891 році закінчив Новоросійський, а 1894-му — Київський університети. У 1928-29 роках — директор організованого ним Інституту мікробіології і епідеміології АНУ. Він — автор наукових праць, присвячених вивченню чуми, холери, сифілісу. Один із засновників наукової епідеміології в СРСР. Створив школу епідеміологів. Президія АНУ заснувала премію ім. Д. К. Заболотного. Помер 15 грудня 1929 року в Києві.

ОКСАНА ЗАБУЖКО

Поетеса, прозаїк, есеїстка. Народилася 19 вересня 1960 року в Луцьку. В 1982 році закінчила Київський університет, згодом — аспірантуру. Кандидат філософських наук. Вона — автор кількох поетичних збірок, повісті “Інопланетянка”/1992/, роману “Польові дослідження з українського сексу”/1996/, літературознавчих праць “Дві культури”/1991/, “Філософія української ідеї та європейський контекст: Франківський період”/1992, 1993/. Перекладає сучасну американську та польську поезії.

МАРІЯ ЗАГАЙКЕВИЧ

Музикознавець. Народилася 31 жовтня 1926 року в Львів. У 1950 році закінчила Львівську консерваторію. Працює

в Інституті мистецтвознавства, фольклористики і етнології НАНУ. Вона — автор книг: “С. Ф. Людкевич”/1957/, “Іван Франко і українська музика”/1958/, “Музичне життя Західної України другої половини ХІХ ст.”/1960/, “Драматургія балету”/1978/ та ін.

МАРІЯ ЗАГІРНЯ/МАРІЯ ГРІНЧЕНКО/

Письменниця. Дружина Б. Грінченка. Народилася /число, місяць — невідомі/ 1863 року в м. Богодухів на Харківщині. Після закінчення Богодухівської прогімназії вчителювала. Помічниця Б. Грінченка в його етнографічній і лексикографічній праці. Керувала видавництвом ім. Б. Грінченка /1910-1918 рр./. Вона — автор поетичних та прозових творів: “Під землею. Оповідання про шахти”/1897/, “Чередник та дівчата”/1898/, науково-популярних брошур для народу про Сократа, Жанну д’Арк, П. Сагайдачного та ін., публіцистичних брошур “Хто народів ворог”/1905/, “Про державний лад у всяких народів”/1905/, бібліографічних праць про О. Марковича, Л. Глібова /спільно з Б. Грінченком/, спогадів про І. Нечуя-Левицького, І. Франка, В. Самійленка та ін. Перекладала твори Л. Толстого, І. Тургенєва, М. Салтиков-Шчедріна, Г. К. Андерсена, Г. Ібсена, К. Гольдони, М. Твена та ін. Склала читанки “Рідне слово” /разом з Б. Грінченком/, “Наша рідна мова”/1918/. Померла 15 липня 1928 року в Києві.

ПАВЛО ЗАГРЕБЕЛЬНИЙ

Письменник. Народився 25 серпня 1924 року в с. Солошине на Полтавщині. У 1951 році закінчив Дніпропетровський університет. Він — автор новелістичних книжок “Степові квіти”/1955/, “Учитель”/1957/, повістей “Марево”/1956/, “Там, де співають жайворонки”/1956/, “Година довгих снів”/1957/, “Дума про невмирущого”/1957/, романів “Європа-45”/1959/, “Європа. Захід”/1961/, “Шепіт”/1966/, “Добрий диявол”/1967/, “День для прийдешнього”/1963/, “З погляду вічності”/1970/, “Переходимо до любові”/1971/, “Диво”/1968/, “Первоміст”/1972/, “Смерть у Києві”/1973/, “Євпраксія”/1975/, “Роксолана”/1980/, “Я, Богдан”/1983/. Виступає і як драматург.

ДМИТРО ЗАГУЛ

Поет, літературознавець. Народився 28 серпня 1890 року в с. Миліїв на Буковині. По закінченні гімназії вступив у 1913 році на філософський факультет Чернівецького університету, але Перша світова війна перервала навчання. З 1915 року жив на Східній Україні. З 1920 року працював учителем, одночасно редагує “Музагет”, співпрацює у “Мистецтві”. 1922 року перейшов на літературну роботу. Друкуватися почав з 1907 року на сторінках газети “Нова Буковина”. Займає одне з перших місць серед українських символістів. Його поезії мелодійні, віртуозні, з успіхом конкурували з ранньою лірикою М. Рильського. Їх він публікував на сторінках різноманітних газет, журналів та альманахів. Окремими виданнями вийшли збірки поезій: “Мережки”/1913/, “З зелених гір”/1918/, “На грані”/1919/, “Наш день”

/1925/, “Мотиви”/1927/, “Вибране”/1961/. У доробку Д. Загула — кілька збірок літературно-критичних статей і досліджень, що виділяються оригінальністю суджень і широкою ерудицією; книжка перекладів “Вибір німецьких балад”/1928/; підручник “Поетика”/1923/. Репресований більшовиками. Помер влітку 1938 року на Колимі.

ВАЛЕНТИН ЗАДОРЖНИЙ

Художник. Народився 7 липня 1921 року в Києві. У 1961 році закінчив Київський художній інститут, де з 1980 року викладав. Працював у галузях станкового та монументального живопису і плаката. У його творчому доробку: картини — “Богдан Хмельницький залишає в заставу кримському ханові свого сина Тимоша”/1954/, “Кобзар”/1958-1961/. “Прометей”/1961-1964/, “Мати”/1962-1963/, “Весілля”/1965-1967/, “Ярослав Мудрий”/1973/, “Роксолана”/1977/, “Козак Мамай”/1983/; gobелен “Засійся, чорна ниво, волею ясною”/1988/ та ін. Помер 21 жовтня 1988 року в Києві.

ПАВЛО ЗАЙЦЕВ

Літературознавець. Народився 23 вересня 1886 року в м. Суми. Закінчив Петербурзький університет. Був членом Центральної Ради. У 1921 році емігрував. Викладав у Варшавському університеті, з 1941 — професор Українського вільного університету /Мюнхен/, згодом жив у Канаді і США. Відомий насамперед працями в галузі шевченкознавства: розшукав та опублікував багато автографів творів, зокрема точний текст поем “Слепая” і “Тризна”, листів Т. Шевченка. Здійснив текстологічну підготовку 16-томного Повного видання творів Т. Шевченка. Автор біографічних розвідок про життя поета, монографії “Український романтизм у літературі й у побуті”. Помер 2 вересня 1965 року в Німеччині.

БОГДАН ЗАКЛИНСЬКИЙ

Публіцист, фольклорист. Народився 9 серпня 1886 року в м. Станіславів /Івано-Франківськ/. У 1910 році закінчив Станіславівську учительську семінарію. З 1944 року працював у Львівському відділенні інституту мистецтвознавства, фольклору і етнографії АН України. Він — автор ряду шкільних підручників, брошур, оповідань /“Папоротин цвіт”, “Пригоди з вовками”, “На розмові з прадідом” та ін./, статей на педагогічні, літературні, історичні та культурно-громадські теми /“Опис рідного краю”, 1913; “Хто це Тарас Шевченко”, 1919; “Марійка Підгірянка”, 1923/ та ін. Зробив чимало фольклорних записів коломийок, шедрівок, колядок, історичних пісень, народних оповідань, приповідок. Помер 12 квітня 1946 року у Львові.

РОСТИСЛАВ ЗАКЛИНСЬКИЙ

Літературознавець, письменник. Народився 20 жовтня 1887 року в м. Станіславів /Івано-Франківськ/. Закінчив Віденський університет та Самаркандський учительський інститут. Викладав у київських вузах, був директором Київського історичного музею. У 1930-33 роках працював в Інституті Тараса Шевченка /Харків/, був директором музею при Інституті. Він — автор оповідань /“На Володимирській горі у Києві”, 1912; “Бомби, утеча”, 1916; “Конституційні гарантії”, 1922 та ін./, статей про творчість І. Франка, Ю. Федьковича, Марка Черемшини, В. Атаманюка та ін. Був репресований. Помер 18 вересня 1974 року у Львові.

ОПАНАС ЗАЛИВАХА

Художник. Народився 2 листопада 1925 року в с. Гусинка на Харківщині. У 1960 році закінчив Інститут живопису, скульптури та архітектури ім. Рєпіна /Ленінград/. По його закінченні був головою художньої ради в Тюмені. В 1961 р. переїжджає на Україну. Його твори репродукувалися в республіканських журналах. У 1965-70 роках відбував покарання за “антирадянську

агітацію і пропаганду”. Серед його творів: “Полтавчанка”/1964/, “Є і будемо”/1985/, “Дзвонар”/1987/, “Червона калина”/1989/, “Портрет Стуса /табір/” та ін.

АНДРІЙ ЗАЛИВЧИЙ

Письменник, громадсько-політичний діяч. Народився 26 жовтня 1892 року в с. Млини на Полтавщині. Навчався у Харківському університеті. Брав участь у революційних виступах молоді /лівий есер/, за що був засланий у Казахстан. Після повернення в Україну очолив повстання проти гетьманщини та німецьких окупантів у Чернігові, під час якого, 13 грудня 1918 року, й загинув. Написав автобіографічний цикл новел “3 літ дитинства”/1919/.

ПЕТРО ЗАЛОЗНИЙ

Письменник, філолог. Народився 1 січня 1866 року в с. Рашівка на Полтавщині. У 1889 році закінчив Київський університет. Він — автор збірки поезій “Русалочка”/1887/, водевілю “На досвітках”, оповідань “Свічечка”/1888/, “Діти”/1888/. “Проти хвилі”/1888/, “Студент”/1889/. Написав підручник “Коротка граматики української мови”/1906-1913/. Помер 8 квітня 1921 року в с. Рашівка на Полтавщині.

МАРІЯ ЗАНЬКОВЕЦЬКА

Актриса. Народилася 22 липня 1860 року в с. Занькі на Чернігівщині. Маючи звучне мецо-сопрано, з юних років виступала в любительських спектаклях і концертах. На запрошення М. Садовського влилася до першої української драматичної трупи – М. Кропивницького. З 1882 року міняє забезпечене дворянське життя на поневіряння мандрівної актриси. Геніально обдарована сценічно, вокально й пластично, М. Заньковецька сорок років владарювала на кону, створивши цілу плеяду хвилюючих образів української жінки. Вершинами її образів були в неї: Харитина й Софія в п’єсі “Наймичка”, “Безталанна” І. Карпенка-Карого, Наталя в “Лімерівні” П. Мирного, Катря, Аза в “Не судилося”, “Циганка Аза” М. Старицького. З піднесенням грала поетично-романтичну Галю в “Назар Стодолі” Т. Шевченка. Грала й у п’єсах комедійного амплу. /Проня — “За двома зайцями” М. Старицького, Хвеська — “Кум-мірошник” В. Дмитренка, Приська — “По ревізії” М. Кропивницького/. Героїкою народних історичних дум дихали в неї образи Тетяни в “Бондарівні” І. Карпенка-Карого, Марусі в “Ой, не ходи, Грицю, та й на вечорниці” М. Старицького. Велика заслуга М. Заньковецької і в тому, що вона винесла українське театральне мистецтво за національні рамки. Кілька разів її запрошували перейти на імператорську сцену, та артистка-патріотка залишилася /не зважаючи на надзвичайні ставки, яких до того ніхто не одержував/ на своїй милій, хоч і тоді зовсім бідній і репертуаром, і положенням, і ставленням до неї з боку уряду, українській сцені”.../з автобіографії/. 1912 року разом з П. Саксаганським клопочеться про заснування Українського Художнього театру. З 1917 року вона очолила народний театр у Києві на базі якого в 1922 році було створено театр імені Заньковецької /нині Львівський академічний український драматичний театр ім. М. Заньковецької/. М. Заньковецька знімалася в кількох фільмах, де зіграла ролі: Наталки /“Наталка Полтавка”, 1910/, матері /“Остап Бандура”, 1923/.

Останні роки жила в Києві. За видатні заслуги в розвитку театального мистецтва була удостоєна /першою в Україні/ звання народної артистки України. У 1893 році в український театр, що виступав в Одесі, прийшов уже прославлений на той час композитор П. Чайковський з величезним букетом квітів. На стрічці, яка його обвивала, був зроблений напис: “М. К. Заньковецькій – безсмертній від смертного”. Померла М. Заньковецька 4 жовтня 1934 року в Києві.

Сергій Родзевич 181
 Всеволод Рождественський 181
 В'ячеслав Розвадовський 181
 Віталій Розстальний 182
 Володимир Ройтер 182
 Микола Рокицький 182
 Борис Романицький 182
 Михайло Романишин 182
 Олег Романів 182
 Наталія Романович-Ткаченко 182
 Василь Романюк 182
 Віктор Романюк 182
 Софія Ротару 182
 Гнат Рошкович 182
 Катерина Рубчакова 182
 Степан Руданський 182
 Белла Руденко 183
 Микола Руденко 183
 Михайло Рудницький 183
 Віталій Русанівський 183
 Софія Русова 183
 Сергій Рябченко 183
 Микола Рябчук 183

С

Борис Савченко 184
 Яків Савченко 184
 Євген Савчук 184
 Євген Сагайдачний 184
 Микола Садовський 184
 Олександр Сасно 184
 Панас Саксаганський 184
 Тарас Салига 184
 Володимир Самійленко 185
 Поліна Самійленко 185
 Анатолій Самойленко 185
 Микола Самокиш 185
 Улас Самчук 185
 Оскар Сандлер 185
 Лілія Сандулеса 185
 Степан Сапеляк 185
 Олена Сахновська 185
 Євген Сверстюк 185
 Іларіон Свенціцький 185
 Павлин Свенціцький 185
 Василь Свіда 186
 Анатолій Свидницький 186
 Павло Свириденко 186
 Василь Свистун 186
 Микола Свідерський 186
 Володимир Свідзинський 186
 Іван Світ 186
 Микола Світальський 186
 Григорій Світлицький 186
 Ганна Світлична 186
 Надія Світлична 186
 Іван Світличний 186
 Сергій Світославський 187
 Іван Севера 187
 Василь Седляр 187
 Михайло Селешко 187
 Марія Сельська 187
 Володимир Сельський 187
 Роман Сельський 187
 Йосиф Сембратович 187
 Микола Семененко 187
 Михайль /Михайло/ Семенко 187
 Володимир Семиноженко 188
 Оксана Сенатович /Лучук/ 188
 Ірина Сенік 188
 Іван Сенченко 188
 Іван Сергієнко 188
 Ролан Сергієнко 188
 Лесь /Олександр/ Сердюк 188
 Юрій Сердюк 188
 Григорій Сивокінь
 Василь Сидор 188

Лев Силенко 188
 Лев Симиренко 189
 Костянтин Симінський 189
 Василь Симоненко 189
 Юлій Синькевич 189
 Іван Сирник 189
 Костянтин Ситник 189
 Ігор Сікорський 189
 Микола Сільванський 189
 Роман Сімович 189
 Веніамін Сіпер 189
 Василь Скакандій 189
 Людмила Скирда 189
 Семен Скляренко 190
 Григорій Сковорода 190
 Володимир Скок 190
 Володимир Сколоздр 190
 Віктор Скопенко 190
 Мирослав Скорик 190
 Павло Скоропадський 190
 Ігор Скрипник 190
 Микола Скрипник 191
 Петро Скунець 191
 Михайло Слабошпицький 191
 Йосип Сліпий 191
 Петро Сліпчук 191
 Олекса Слісаренко 191
 Микола Сльозка 191
 Степан Смал-Стоцький 191
 Леонід Смілянський 192
 Сергій Сміян 192
 Вадим Смогител 192
 Юрій Смолич 192
 Валерій Смолій 192
 Григорій Смольський 192
 Ганна Собачко-Шостак 192
 Андрій Сова 192
 Андрій Содомора 192
 Олексій Соколовський 192
 Карпо Соленик 192
 Анатолій Солов'яненко 193
 Мирослава Сопілка /Юлія Мисько/ 193
 Петро Сопільник 193
 Микола Сом 193
 Осип Сорохтей 193
 Модест Сосенко 193
 Володимир Сосюра 193
 Іван Сошенко 193
 Опанас Сластіон 193
 Борис Срезневський 193
 Ізмаїл Срезневський 193
 Іван Ставничий 194
 Роман Ставничий 194
 Євген Станкович 194
 Марія Старицька 194
 Людмила Старицька-Черняхівська 194
 Михайло Старицький 194
 Дарія Старосольська 194
 Уляна Старосольська 194
 Ігор Старосольський 194
 Володимир Старосольський 194
 Юрій Старосольський 195
 Віталій Старостенко 195
 Тимофій Старух 195
 Ярослав Старух 195
 Іван Стасів 195
 Богдан Стебельський 195
 Петро Стебницький 195
 Богдан Стельмах 195
 Михайло Стельмах 195
 Ярослав Стельмах 196
 Микола Степаненко 196
 Олена Степанів 196
 Костянтин Степанков 196
 Яків Степовий 196
 Дмитро Степовик 196
 Володимир Стернюк 196

Василь Стефаник 196
 Семен Стефаник 196
 Юрій Стефаник 196
 Гнат Стефанів 196
 Зенон Стефанів 197
 Клим Стефанів 197
 Олекса Стефанович 197
 Неоніла Стефурак 197
 Григорій Стеценко 197
 Кирило Стеценко 197
 Яків Стецюк 197
 Дмитро Стецько 197
 Слава Стецько 197
 Ярослав Стецько 197
 Юліан Стечишин 198
 Мирослав Стечишин 198
 Савелія Стечишин 198
 Михайло Стечишин 198
 Ірина Стещенко 198
 Володимир Сторіжко 198
 Микола Стороженко 198
 Микола Стороженко 198
 Олекса Стороженко 198
 Микола Стражеско 198
 Михайло Стрельбицький 198
 Володимир Стрельников 199
 Володимир Стрельников 199
 Федір Стригун 199
 Василь Стрільців 199
 Ніна Строката 199
 Данило Гузар-Струк 199
 Євстахій Струк 199
 Марія Струтинська 199
 Михайло Струтинський 199
 Йосип Струцюк 199
 Кирило Студинський 200
 Богдан Ступка 200
 Василь Стус 200
 Орест Субтельний 200
 Іван Суліма 200
 Микола Сумцов 200
 Петро Супруненко 200
 Нонна Суржина 200
 Олексій Суходольський 200
 Георгій Сухомел 201
 Ольга Сухомлинська 201
 Василь Сухомлинський 201
 Богдан Сушинський 201
 Роман Сушко 201
 Микола Сціборський 201
 Геннадій Счастливий 201

Т

Леонід Талалай 202
 Петро Таланчук 202
 Лесь Танюк 202
 Данило Тянякевич 202
 Стефан Таранушенко 202
 Лев Тарасевич 202
 Борис Тарасюк 202
 Мирон Тарнавський 202
 Дмитро Тас 202
 Василь Ташій 203
 Тетяна Таякіна 203
 Станіслав Тельнюк 203
 Борис Тен /Микола Хомичевський/ 203
 Леонід Тендюк 203
 Микола Терещенко 203
 Остап Терлецький 203
 Костянтин Терновий 203
 Архип Тесленко 203
 Володимир Тимошенко 203
 Олег Тимошенко 204
 Степан Тимошенко 204
 Тамара Тимошко 204
 Марфа Тимченко 204
 Павло Тичина 204

Михайло Ткач 204
 Нікель Ткаченко 204
 Юлія Ткаченко 204
 Іван Ткачук 204
 Лук'ян Ткачук 204
 Леонід Товстуха 205
 Корній Товстюк 205
 Петро Толочко 205
 Всеволод Толубинський 205
 Степан Томашівський 205
 Михайло Томчанин 205
 Олександр Топачевський 205
 Микола Трегубов 205
 Валентина Трегубова 205
 Роберт Третьяков 205
 Кирило Трільовський 205
 Сергій Тримбач 206
 Петро Тронько 206
 Олександр Трофимчук 206
 Карпо Трохименко 206
 Валерій Трощенко 206
 Костянтин Трутовський 206
 Іван Труш 206
 Степан Тудор 206
 Зінаїда Тулуб 206
 Євген Турула 207
 Роман Турин 207
 Кирило Туровський 207
 Юрій Турченко 207
 Ілля Турчиновський 207
 Павло Тутковський 207
 Алла Тютюнник 207
 Григорій Тютюнник 207
 Григорій Тютюнник 207

У

Наталія Ужвій 208
 Леся Українка 208
 Олесь Ульяненко 208
 Павло Усенко 208
 Олександр Усиков 209
 Корніло Устиянович 209
 Микола Устиянович 209

Ф

Дмитро Фальківський 210
 Роман Федорів 210
 Лада Федоровська 210
 Олександр Федорук 210
 Іван Федорченко 210
 Микола Федюк 210
 Юрій Федькович 210
 Павло Филипович 211
 Олег Фіалко 211
 Михайло Фіголь 211
 Філарет /Михайло Денисенко/ 211
 Володимир Філатов 211
 Аркадій Філіпенко 211
 Віталій Філіпенко 211
 Зіновій Флінта 211
 Іван Франко 211
 Іван Францевич 212
 Іван Францевич 212

Х

Григорій Халимоненко 213
 Борис Харчук 213
 Микола Хвильовий 213
 Олександр Хвостенко-Хвостов 213
 Раїса Хилько 213
 Богдан Хмельницький 213

Микола Холодний 214
 Петро Холодний 214
 Параска Хома 214
 Василь Хоменко 214
 Григорій Хомишин 214
 Лариса Хоролець 214
 Анастолій Хостікоєв 214
 Гнат Хоткевич 215
 Зоя Христинич 215
 Василь Хрущов 215

Ц

Павліна Цвілик 216
 Яків Цеглер 216
 Микола Цергелев /Церетелі/ 216
 Віктор Цимбаліст 216
 Олександр Цинкаловський 216
 Гізела Ціпола 216

Ч

Михайло Чабанівський 217
 Євгенія Чавдар 217
 Василь Чаговець 217
 Василь Чаговець 217
 Дніпрова Чайка
 /Людмила Василевська/ 217
 Юрій Чайка 217
 Яків Чайка 217
 Андрій Чайковський 217
 Всеволод Чайкін 217
 Микола Чайковський 217
 Михайло Чалий 218
 Степан Чарнецький 218
 Василь Чебаник 218
 Андрій Чебикін 218
 Вілен Чеканюк 218
 Валентин Чемерис 218
 Іван Чендей 218
 Володимир Чепелик 218
 Дмитро Чепурний 218
 Варвара Чередниченко 218
 Дмитро Чередниченко 218
 Марко Черемшина /Іван Семанюк/ 218
 Микола Чернявський 219
 Володимир Черняк 219
 Володимир Чехівський 219
 Василь Чечвянський /Губенко/ 219
 Дмитро Чижевський 219
 Євген Чикаленко 219
 Рауль Чілачава 219
 В'ячеслав Чорновіл 220
 Олег Черногуз 220
 Микола Чубатий 220
 Павло Чубинський 220
 Василь Чумак 220
 Роман Чумак 220
 Марія Чумарна 220
 Микола Чумаченко 220
 Анастолій Чухно 220

Ш

Степан Шагайда 221
 Ігор Шамо 221
 Юрій Шамо 221
 Іван Шаповал 221
 Юрій Шаповал 221
 Борис Шарварко 221
 Олекса Шатківський 221
 Марк'ян Шашкевич 221
 Іван Швець 222
 Юрій Шевельов /Ю. Шерех/ 222

Анастолій Шевченко 222
 Володимир Шевченко 222
 Іван Шевченко 222
 Тарас Шевченко 222
 Валерій Шевчук 223
 Анастолій Шекера /Шекеро/ 223
 Юрій Шемчушенко 223
 Андрей Шептицький 223
 Володимир Шинкарук 224
 Сергій Шишко 224
 Шкрібляки 224
 Юрій Шкрумеляк 224
 Віктор Шкурин 225
 Отто Шмідт 225
 Федір Шміт 225
 Юрій Шовкуненко 225
 Олексій Шовкуненко 225
 Золтан Шолтес 225
 Василь Шопіньський 225
 Микола Шопша 225
 Ігор Шпара 225
 Ярослав Шпорта 225
 Віктор Шпортко 225
 Онисія Шресер-Ткаченко 225
 Антон Штепа 226
 Василь Штернберг 226
 Йосип Штокало 226
 Валентин Штолько 226
 Григорій Штонь 226
 Леонід Шубенко-Шубін 226
 Роман Шухевич 226
 Юрій Шухевич 226

Щ

Ян Щасний-Гербулт 227
 Юрій Щербак 227
 Данило Щербаківський 227
 Яків Щоголів 227
 Василь Щурат 227

Ю

Гнат Юра 228
 Юрій Іі (Болеслав) 228
 Людмила Юрченко 228
 Володимир Юрчишин 228
 Ігор Юхновський 228
 Євген Юцевич 228
 Віктор Ющенко 228
 Олександр Ющенко 228

Я

Галина Яблонська 229
 Тетяна Яблонська 229
 Володимир Яворівський 229
 Дмитро Яворницький 229
 Володимир Яворський 229
 Феофіл Яворський 229
 Георгій Якутович 230
 Стефан Ямпольський 230
 Богдан-Юрій Янівський 230
 Любов Яновська 230
 Юрій Яновський 230
 Сильвестр Яричевський 230
 Володимир Ярошенко 230
 Леонід Яснопольський 230
 Федір Яхимович 230
 Петро Яцик 230
 Костянтин Яцимирський 231
 Михайло Яцків 231
 Ярослав Яцків 231

ЛІТЕРАТУРА

1. Антологія української поезії, під ред. М. Бажана, вид. “Дніпро”, Київ, 1984 — 1986.
2. Большая Энциклопедия, под ред. С. Южакова, С-Петербург, изд-во Тов. “Просвещение”, 1900 — 1905, 1902 — 1909.
3. Большая Советская Энциклопедия, под ред. О.Ю. Шмидта, изд-во Акционерное общество “Советская Энциклопедия”, Москва, 1926 — 1947.
4. Wielka Powszechna Encyklopedia, вид. Гутенберга, Краків, 1929
5. Енциклопедія Українознавства, ред. В. Кубійович, вид. “Молоде життя”, 1954 — 1984.
6. Энциклопедический Словарь, под ред. Ф.Ф. Петрушевского, С-Петербург, изд-во І.А. Ефрона, 1890 — 1907.
7. Encyklopedia of Ukraine, volume I-II, ed. by V. Kubijovycz, University of Toronto Press, Toronto-Buffalo-London, 1984 — 1988.
8. Митці України, під ред. А. Кудрицького, вид. “Українська енциклопедія”, Київ, 1992.
9. Письменники Радянської України, під ред. А. Мороза, вид. “Радянський письменник”, Київ, 1981.
10. Советский Энциклопедический Словарь, ред. А.М. Прохоров, изд-во. “Советская Энциклопедия”, Москва, 1984.
11. Спілка композиторів України, вид. “Музична Україна”, Київ, 1973.
12. Українська Загальна Енциклопедія.-Книга Знання, під ред. І. Раковського, Львів-Станіслав-Коломия, 1930 — 1935.
13. Українська Літературна Енциклопедія, під ред. І. Дзеверіна, вид. головної редакції УРЕ, 1988 — 1990.
14. Українська Радянська Енциклопедія, під ред. М. Бажана, вид. головної редакції УРЕ, 1959 — 1960.
15. Український Радянський Енциклопедичний Словник, під ред. А. Кудрицького, вид. головної редакції УРЕ, Київ, 1987.
16. Українські радянські художники, під ред. І. Верби, вид. “Мистецтво”, Київ, 1972.
17. Чорновіл В. Лихо з розуму, Львів, “Меморіал”, 1991.
18. Письменники радянської України, упорядники Віталій Коваль і Віра Павловська, вид. “Радянський письменник”, Київ, 1988.
19. Письменники України. Упорядники Д.Г. Давидюк, Л.Г. Кореневич, В.П. Павловська, вид. “Дніпро”, м. Дніпропетровськ, 1996.
20. Хто є хто в Україні. Упорядники Григорій Андрущак, Сергій Білокінь, Олександр Гриценко, Юрій Марченко, Олександр Телемко, вид. “К.І.С.”, Київ, 1997.
21. Академія наук Української РСР. Персональний склад, вид. “Наукова думка”, Київ, 1979.
22. Численні наукові, міські, обласні та приватні архіви України.

Вживані аббревіатури:

АНУ — Академія наук України;

НАНУ — Національна академія наук України;

НТШ — Наукове товариство ім. Т. Шевченка.

Ян Вікалюк

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕНЦИКЛОПЕДИЧНИЙ СЛОВНИК-КАЛЕНДАР

Головний редактор *Б.Є. Будний*
Технічний редактор *І.О. Козуб*
Комп'ютерна верстка *Н.Б. Кушицька*
Обкладинка *В.А. Басалига*

Підписано до друку 12.11.2001. Формат 60×84/8. Папір офсетний.
Гарнітура Таймс. Умовн. друк. арк. 27,9. Умовн. фарбо-відб. 27,9.
Облік.-вид. арк. 25,83.

Видавництво “Навчальна книга – Богдан”
Свідоцтво №24637417 від 13.11.97
46008, м. Тернопіль, вул. Танцюрова, 14. А/с 534
тел./факс: (0352) 25-18-09, 43-00-46, 25-37-53, 25-28-41
E-mail publishing@budny.te.ua
www.bohdan-books.com